

ضرورت مراعات اخلاق و رفتار اعتقادی کارگزاران حکومت دینی از منظر امیر المومنین علیه السلام

حسین جلائی نوبری^۱

^۱ دانشیار دانشگاه علوم پزشکی تبریز و عضو شورای پژوهشی مرکز توسعه پژوهشهای بین رشته ای معارف اسلامی و علوم سلامت منطقه ۲ کشور

چکیده

همه به نیکی می دانند حکومت علوی تمام قدرت خود را برای خدمت به مردم به کار گرفت و کوشید فساد اداری بر جای مانده از گذشته را از بین ببرد. امیرمؤمنان(ع) در مدت کم تر از پنج سال حکومت، در راه اصلاح رابطه کارگزاران با مردم، گام های مثبتی برداشت و بنیان حکومتی مردم را پی ریخت. بر کناری کارگزارانی که خود را در تصرف بیت المال و تجاوز به حقوق مردم تام الاختیار می دانستند و گماردن کارگزاران جدید مورد اعتماد و دارای حُسن سابقه، گام های مثبتی در جهت فراهم سازی خشنودی خدا و مردم بود و زمینه را برای اجرای احکام حیات بخش اسلام و احقاق حق و اجرای عدالت فراهم ساخت. امام علی(ع) ضوابطی را در گزینش کارگزاران و اصلاح رفتار آن ها ارائه داد و آنان را به ویژگی های اخلاقی شایسته سفارش و به پیراستن خود از ناشایستگی ها و آفات اخلاقی ترغیب کرد. این ها اموری است که در تنظیم درست رابطه کارگزاران با مردم و رفتار با آن ها، تأثیر مثبت و سازنده دارد. در ابتدا مفاهیم و تعریف و توضیح داده شده است و پس از آن، به مبانی اخلاق کارگزاران در نظام اسلامی، به روش کتاب خانه ای، پرداخته شده است. سپس مهم ترین اصول اخلاقی لازم برای کارگزاران با استفاده از سخنان معصومین بویژه حضرت امیر (ع) مانند: تقوا، عدالت، امانتداری، تواضع، عفو و احسان و اعتراف به گناه و اشتباه، احتیاط و مواظبت در امر بیت المال، ساده زیستی، نظریه تحلیل سیستمی چنین نتیجه گیری شده است.

واژه های کلیدی: اخلاق، کارگزار، حکومت، نهج البلاغه